

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 559.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473563408/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- ind*: indtræffer. – *Lykke*: skæbne (god el. dårlig). – *Notarius*: notaren, se n.t.s. 394. – *vel grundet*: velfunderet. – *Tønder*: se n.t.s. 372. – *Strygmaal*: strøget mål, så at kornet danner en vandret overflade i højde med tøndens overkant. – *Rixdaler*: se n.t.s. 11. – *i Topmaal*: med »top» på.
- 405 *om en Hals*: fortabt. – *løber*: løb (bydemåde flertal). – *paa Døren*: af sted. – *Fort*: straks. – *Staderhank*: sludrebotte.
- 406 *Catalogus*: lat.: katalog, fortegnelse. – *Lin-Klæder*: undertøj. – *Strykke*: handling, streg.
- 407 *skikke mig derudi*: finde mig i det. – *Fristelse*: knibe.
- 408 *Hillemænd*: »hold da op». – *Discours*: samtale, snak.
- 409 *endelig*: når alt kommer til alt. – *Hillemænd*: »ih, du store!» – *dette forbandet Tav*: det for en fordømt sag, »det for noget pokkers noget». – *tijform*: i forvejen. – *fortryde paa*: tage (ham) det ilde op. – *fortuødeligt*: plagsomt, brydsomt. – *Proces*: retssag.
- 410 *Habilitet*: dygtighed, snilde. – *Rixdaler*: se n.t.s. 11. – *endelig*: ubetinget. – *uden at jeg vil sætte (...) op*: med mindre jeg udsætter. – *Straa-Junker*: laps, spradebasse.
- 412 *styrter*: falder død om. – *gallant*: flot, med en undertone af letfærdigt, udfordrende. – *Mogengave*: se n.t.s. 402.
- 413 *synderlig*: særlig. – *synderlig Himlens Direction*: satire over den forlorne højtidelighed i forbindelse med datidens konventionelle frierier. – *Direction*: styrelse. – *Fruentimmer*: kvinde. – *uroest*: uden at rose mig (for fromhed). – *læse*: bede. – *tage paa hendes Bryst*: der er her ikke udelukkende tale om en for frieren kompromitterende grovhed, men også om en gl., på komediens tid foreldet, ceremoni af fr. oprindelse, der markerede den nyforlovede mands første legitime »frihed» over for sin tilkommende og samtidig udtrykte mandens hyldest til kvindens skønhed, se herom Kr. Nyrop i *Dania* X (1903), s. 142f.
- 414 *spiller*: leger, med frivol bibetydning: kopulerer. – *Senge-Kammer*: soveværelse.
- 415 *Hillemænd*: »hallojs!»
- 416 *ansulere*: konsultere, rådføre. – *ansulere alicui*: lat.: at rådgive én (hensynsfald). – *saa og*: således også. – *ansulere alicuique*: lat.: at konsultere én (afhængighedsfald). – *Orthographien*: retskrivningen. – *confunderer*: sammenblander. – *Syntax(i)*: ordføjningslære (det opr. gr. ord er bøjet på lat., i ablativ, fordi »med» styrer abl. på lat.). – *Orthographia (...) scribendi*: lat.: ortografien er den kunst at skrive ordene rigtigt. – *urt om*: berørt, omtalt. – *non orthographiam sed phrasas corrigo*: lat.: jeg retter ikke ortografien, men vendingerne. – *lovlige*: prisværdige (af ty. löblich). – *Fundatzer*: regler, bestemmelser.
- 417 *Artikler*: punkter (i en sag). – *in Foro Theologico*: lat.: for den teologi-